

Slutresultatet paa hvert Aars Statsregnskabskab, thi det kommer an paa, hvorledes Indtægterne ere skaffede til Veje, og det er alle bekendt, at en Del af de Indtægter, man har haft i disse 7 Aar, er skaffet til Veje ved Laan og Forbrug af Kapital, og det maa tages i Betragtning. Det er ganske rigtigt, derfor skal jeg ogsaa gøre opmærksom paa, at i de 7 Aar have vi af optagne Laan: For det første Statslaanet af 1901, som den højtærede Finansminister omtalte, og som nominelt lød paa 30,715,000 Kr., reelt gav det ikke saa meget. Dernæst nogle Smaalaan, som indkom ved Salg af Tiendeobligationer. Jeg skal eksempelvis nævne, at i 1902—03 var det 62,000 Kr., Aaret efter 61,000 Kr., 1904—05 43,000 Kr., rene Smaabeløb. Der er ogsaa i et enkelt Aar, 1907—08, afhændet Obligationer til Afholdelse af Laan til Husmandsbrug. Og endelig have vi 1906—07 Optagelsen af Statslaanet — det rent formelle, men det bør jo nævnes, da det figurerer i Regnskaberne — til Hypotekbanken paa 20 Mill. Kr. Ad den Vej har Staten i de 7 Aar skaffet sig en Indtægt paa 52,272,000 Kr. Desuden have vi inddraget i Statskassen forskellige Fonds, Smaaskuffer, som man havde hist og her til ingen Bytte. Af disse skal jeg nævne, hvad der betyder noget: Statsbanedriftens Reservepensionsfond paa 9,527,000 Kr., Landpostbudenes Alderdomsforsikringsfond paa 462,000 Kr., endvidere en Sum fra Livsforsikringsanstalten paa 11 Mill. Kr. — det skete ved Lov af 29. Marts 1904, som ærede Medlemmer ville erindre; der blev den Gang diskuteret ikke saa lidt om Berettigelsen til at inddrage dette Beløb —, endvidere en Sum fra Invaliddefonden paa 2,527,000 Kr. Tilsammen andrage disse Fonds 23,516,000 Kr. Man ser, at i de 7 Aar har man dels ved Laan, dels ad den Vej, jeg sidst omtalte, skaffet sig en Indtægt paa tilsammen 75,788,000 Kr. Det er jo et meget betydeligt Beløb. Jeg skal imidlertid i Parentes bemærke, at det er muligt, Beløbet kan være enten en lille Smule større eller mindre; det er kun ved en løselig Gennemgang af Regnskaberne, at jeg har noteret disse Tal, men i det væsentlige tror jeg, de ere rigtige. Hvis der nu ikke samtidig var afholdt rent ekstraordinære Udgifter og ved Afbetaling paa Statsgælden skaffet en bedre Status til Veje, maatte man sige, at det var en uøkonomisk Statshusholdning, der var ført. Men Forholdet er det, at der samtidig er afholdt en Mængde rent ekstraordinære Udgifter og afbetalt paa Statsgælden. Jeg

skal her anføre, at Afdragene paa Statsgælden i de 7 Aar have været 13,072,000 Kroner, endelig at til nye Jernbaner — ikke til Jernbaneanlæg i Almindelighed, som man finder dem opført paa § 27 II., men alene til nye Jernbaneanlæg, som ere vedtagne ved Lov, og hvortil man forudsatte, at der skulde ekstraordinært Statslaan — er der i dette Tidsrum anvendt 28,335,000 Kr., og endelig er der i samme Tidsrum udlaant fra Statskassen — det findes paa § 27 III., som jo har Teksten: „Til forskellige Arbejder og Udredelse af Laan og Forskud“ — 51,150,000 Kr. Hvis ærede Medlemmer ville spørge, hvortil der er udlaant, maa jeg i Hast sige, at der er udlaant til mange forskellige Formaal: til Kommuner, til enkelte Personer og til forskellige Arbejder, men jeg skal nævne de væsentligste. Til Statslaanefonden, som vi have faaet oprettet, og som har vist sig at være en meget heldig Foranstaltning, blev der af Statskassens Midler givet 12,485,000 Kr., til Hypotekbanken 20 Mill. Kr. og til Statsbrandforsikringen, som jeg ogsaa tror var en meget heldig Foranstaltning, som Rigsdagen har skaffet til Veje, 5 Mill. Kr. Paa den Maade er der rent ekstraordinært til Udlaan, til Afbetaling paa Statsgælden og til nye Jernbaner afholdt Udgifter til et samlet Beløb af 92,557,000 Kr., altsaa mellem 16 og 17 Mill. Kr. mere, end der ekstraordinært er skaffet til Veje ad Indtægtsvejen, nemlig 16,769,000 Kr.

Naar man ser paa de Tal, som man faar frem ved en ret løselig Gennemgang af Statsregnskaberne, tror jeg, man maa indrømme, at de 7 Aars Husholdning har været forsvarlig i enhver Henseende. Erindre vi Forhandlingerne i 1901 angaaende det da optagne Statslaan, mindes vi alle, at man da gik ud fra — hvad ogsaa den højtærede Finansminister gjorde opmærksom paa i Gaar ved Forelæggelsen —, at det vilde blive nødvendigt efter faa Aars Forløb at optage nye Statslaan, men vi gik sikkert neppe ud fra, at Forholdene skulde blive saa gunstige, at man kunde vente i 8 Aar dermed. Grunden til, at vi have kunnet vente i 8 Aar, er selvfølgelig i første Linie den, at vi gennemgaaende have haft gode Aar, at Indtægterne ere faldte rigeligt ind i Kassen siden 1901, men det kan dog heller ikke benægtes, at der fra Regeringens og Rigsdagens Side har været lagt Vægt paa ikke alene, at Pengene kom ind, men ogsaa, at de fik en fornuftig Anvendelse, thi de Ting, som de største Summer ere anvendte til, nemlig